

Πανεπιστήμιο και τοπική κοινωνία

Η αποτυχία της νεοφιλελεύθερης προσέγγισης της οικονομίας, που εκφράστηκε μέσα από την πρωτοφανή κρίση του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, δεν δύναται να αφήσει ανεπρέαστο τον θεσμό του Πανεπιστημίου, καθώς ένα μέρος αυτής της πολιτικής εκφράστηκε μέσα από τη ροπή στην εμπειροματσοποίηση και εργαλειοποίηση της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα. Η μονολογική επικυριαρχία της οικονομικής στην κοινωνική ορθολογικότητα, ακόμα και σε υπερεθνικές σιζέντες, η στρατηγική της Λισαβόνας, αλλά και το εγχείρημα πραξικοπήσεων του εργαλειακού χαρακτήρα της γνώσης δεν ήταν άμοιρα επιπτώσεων για τα πανεπιστήμια. Επιπτώσεις αυτού του εγχειρήματος όπως η επικυριαρχία της εφαρμοσμένης στη βασική έρευνα και η κατακύρωση των ερευνητικών προτεραιοτήτων από την αγωνία της (στενά προσδιορισμένης) εργαλειώδους εφαρμοσιμότητας σε βάρος μιας ευρύτερης, κοινωνικής και ακαδημαϊκής προσέγγισης της λειτουργίας των πανεπιστημίων, δεν μπορεί να είναι πλέον ανεκτές. Αναζητώντας τη σύνθεση, και διεκδικώντας ένα νέο ρόλο τα πανεπιστήμια καλό είναι να στραφούν μεταξύ άλλων και στις ανάγκες της κοινωνίας και δη των ομάδων αυτών της κοινωνίας που υφίστανται την πραγματική

κρίση, χωρίς ωστόσο να φέρουν ευθύνη για τη δημιουργία των αιτίων αυτής.

Ειδικά μάλιστα τα πανεπιστήμια που εδρεύουν και λειτουργούν στην περιφέρεια, δεν μπορούν παρά να δίνουν έμφαση στις τοπικές διαπερήστες και στην πολιτισμική διαφορετικότητα, πολλώ δε μάλλον σήμερα, και φυσικό ότι εν αγνοία του κινδύνου εκείνου που ο Claude Levi-Strauss, στο πλαίσιο του μαζικού πολιτισμού της παγκοσμιοποίησης, θα ονόμαζε σύγχρονη «μονο-κουλτούρα». Η προαναφερθείσα κρίση διευρύνει άλλωστε τους κινδύνους που εγκυμονεί το πολιτισμικό κωνευτήριο των υπό διαμόρφωση «mega»-όστων, ενώ εκβάλλει σε σειρά συνεπειών στα ημι-αστικά περιβάλλοντα. Αναζητούνται λοιπόν νέα αξιακά πρότυπα. Το πανεπιστήμιο, βιώνοντας αυτές τις εξελξεις και τις συνέπειες αυτών, αντιλαμβάνεται ότι οφείλει να εμπλακεί περισσότερο και συστηματικότερα στη διαμόρφωση ενός νέου δυναμι-

κού, συλλογικού και αξιακού διαφορετικού περιβάλλοντος. Ενός περιβάλλοντος που με τη σειρά του θα επιτρέψει τη μετάβαση από Πανεπιστήμιο της Αγοράς στο Πανεπιστήμιο της Κοινωνίας.

Ας μην ξεχνάμε ότι το πανεπιστήμιο αποτελεί ιστορικό υποκείμενο, το οποίο μεταβάλλει περιεχόμενο στη διαχρονία. Και δεν χωρεί αμφιβολία ότι αυτός ο δυναμικός μετασχηματισμός εκβάλλει στη σχέση του με την κοινωνία. Ανέκαθεν άλλωστε το πανεπιστήμιο δεσμευόταν από μια «κανονιστική» υφής σχέση (όπως είχε επισημάνει ο Ψυχοπαίδης). Η εγκαθίδρυση λοιπόν μιας γόνιμης και δυναμικής εταιρικής σχέσης ανάμεσα στα ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης και στην Κοινωνία στην ευρύτερη δυνατή εκδοχή της (society at large), αλλά και ανάπτυξη στα ΑΕΙ και στους ΟΤΑ, στις επικερθείς, τους δημόσιους οργανισμούς είναι απολύτως ευκαταία και επίμονα επιζητούμενη. Το πανεπιστήμιο ούτε είναι ούτε μπορεί να συμπεριφέρε-

ται ως Ivory Tower, ωστόσο δεν μπορεί και να προωθήσει τέτοιες εκδοχές συνεργασίας χωρίς την ουσιαστική διαβούλευση με την τοπική κοινωνία και το τοπικό κράτος, αλλά και τη στήριξη της Πολιτείας.

Αυτό που προτείνουμε στην πραγματικότητα αποτελεί μια νέα θεμελιακή επαλληλία, με πολυεπίδη αλληλεπίδραση. Η τελευταία ωστόσο δεν νοείται χωρίς ρυθμιστικούς μηχανισμούς, σαφή όρια και κόποιες μορφές (ευέλκτο) κανονιστικό πλαίσιο και σπουδότε αποσκοπεί στη διάχυση του αγαθού της ανώτατης παιδείας σε όσον το δυνατό μεγαλύτερες πληθυσμιακές ομάδες, ακόμα και (ή κυρίως) στις λεγόμενες κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Δεδομένων των πολλών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης, η οποία άλλωστε εμπλέκει μεγάλες ομάδες πληθυσμού, αλλά και του υποκρεωτικού αναστασιασμού μας πάνω στα στρεβλά πρότυπα ευημερίας διεθνώς τα οποία δεν είναι άμοιρα ευθύνων, το πανεπιστήμιο έχει πλέον έναν κομβικό ρόλο τόσο ως μάγμα επιστημικών κοινοτήτων ό-

'ενημέρωση'
www.apo.gr

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΤΥΠΟΥ * ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
 ΒΑΚΧΟΥ 30 Τ.Κ 54629 ΤΗΛ: 2310 539371, 538633 e-mail: info@apo.gr

σο και ως δημόσια σφαίρα στην ανοδιόταξη προτεραιοτήτων και στην ουσιαστική συσχέτιση έρευνας, διανομής, ανάπτυξης και τελικά ευημερίας. Η αξιοποίηση ολλωότε ερευνητικών αποτελεσμάτων και μελετών για την παρέμβαση στην ολλωλεπίδραση του ονθρώπινου με το φυσικό περιβάλλον και για την οναδόθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών, ήδη από τον 16ο αιώνα (Πανεπιστήμιο της Σολομώνκο) αποτελεί βασική στόχευση του πανεπιστημίου, που σήμερα δείχνει πιο ανογκοίο οπό ποτέ.

Και τώρα τι, λοιπόν;

Στην πραγματικότητα, ο πολύτως ανογκοίο δείχνει η διαμόρφωση οπό κοινού με την Πολιτεία και την Αυτοδιοίκηση μιας ομοιοβία υποστηριζόμενης στρατηγικής, με 4 βασικούς πυλώνες:

I. Συγκρότηση ερευνητικά και εμπεριρικά θεμελιωμένους πολιτικής για την ονάπτυξη των τοπικών κοινωνιών και την γόνωση των τοπικών οικονομιών, με τη βέλπστη δυνατή αξιοποίηση ερευνητικών πορισμάτων, κοινοτομιών και ερευνητικών προϊόντων. Προϋποθέτει μετὰξύ άλλων και την παροχή κινήτρων οπό την Πολιτεία για την ονάπτυξη της κοινωνικής έρευνας (social oriented research, με την ευρύτερη δυνατή έν-

και συνέργειο μετὰξύ φυσικών, κοινωνικών και ονθρωποτικών επιστημών για τη μελέτη κρίσιμων προβλημάτων που οφορούν αστικές, ορεινές και νησιωτικές περιοχές, τη μελέτη των πολιτικών διαχείρισης των ορεινών και πορόκτιων περιοχών, τη μελέτη και εκπόνηση σχεδίων για την ονάπτυξη στρατηγικής για την κοινωνική ενσωμάτωση και οντιμετώπιση της κοινωνικής ευπάθειας και την έρευνα και ονάπτυξη προγραμμάτων εκποίδευσης και κατάρτισης και με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Συγχρόνως προτεινεται η ενσωμάτωση στο νέο νόμο-πλοίοιο για την Ανώτατη Εκπόίδευση της διάστασης του Society at Large και οσέρὰ συνοδευτικών υποστηρικτικών μέτρων δράσεων (όπως το ΕΠΙ που προτεινεται ονωθεν).

III. Ανάπτυξη σχετικού ονθρώπινου δυναμικού και εμπερίορφωση του υπάρχοντος σε οσὰ τα θέματα.

Πιο συγκεκριμένα προτεινεται ενδεικτικά:

- η ονάπτυξη ενός οσότηματος κινήτρων για μετοπυχοικούς φοιτητές, προκειμένου να εκπονησουν έρευνες οτο προανοφερθέντα πεδίο,
- η ενίσχυση σχετικών διατμητοτικών ΠΜΣ
- η ουνεργασία με το ΕΚΚΔΑ και το ΠΙΝΕΠ για την εμπερίορφωση κομβικών παικιών οστο ΑΕΙ και οσους ΟΤΑ οστα ζητήματα που ονακινεί η εμβό-

θυση της σχέσης ονοπιστημίου και τοπικής κοινωνίας,

- η ουστημοτοποίηση διεθνών ουνεργασιών μέσω των υφιστάμενων ευρωποϊκών προγραμμάτων,
- η διαμόρφωση ενός εξειοικευμένου ERASMUS MUNDUS με coordinators ελληνικά πανεπιστήμια (και φυσικά τη συμμετοχή ονογνωρισμένων ξένων ονοπιστημίων) και με την υποστήριξη της πολιτείας για τη δημιουργία ενός European Master on «University and Society at Large».

IV. Πανεπιστήμιο, Περιφέρειες και ΕΣΠΑ. Το πανεπιστήμιο οφείλουν να θερμοποισθούν ως ο επίσημοι σύμβουλοι των περιφερειών και των ΟΤΑ για τη διαχείριση των σχετικών κονδολίων, για τη βέλπστη δυνατή ολυποραμετρική ονάπτυξη των περιφερειών. Παρέκοντος τεκνογνωσία και αξιοποιώντας υφιστάμενες ή και νέες δομές, όπως το προτεινόμενο ΕΠΙ, το ονοπιστήμιο οπορούν να ομβάλουν τόσο οστον εξορθολογισμό όσο και οστη διοοφάλιση διαφάνειας και δημοσιότητας οστη αξιοποίηση του ΕΣΠΑ, ενόσωμιο τέτοια εξέλιξη ονομένεται να ομβάλει προοιτέρω οστη θεοσμική και εμπεριποιακή εμβόθυνση της σχέσης ονοπιστημίου και τοπικότητας.

* Πρύοτανος Παν. Κρήτης

'ενημέρωση'
 ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΤΥΠΟΥ * ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
 ΒΑΚΧΟΥ 30 Τ.Κ 54629 ΤΗΛ: 2310 539371,538633 e-mail: info@apo.gr
www.apo.gr